

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos IX. — Izdan in razposlan dne 18. februarja 1898.

Vsebina: Št. 35. Ukaz o splošnem pravilniku za poduk in službo na učiliščih za babice.

35.

Ukaz ministra za bogočastje in nauk v porazumu z ministrstvom za notranje stvari z dne 27. januarja 1898. l.

o splošnem pravilniku za poduk in službo na učiliščih za babice.

Na podstavi Najvišega sklepa z dne 18. januarja 1898. l. izdajem v porazumu z ministrstvom za notranje stvari nastopni splošni pravilnik za poduk in službo na učiliščih za babice :

§. 1.

Viši nadzor o učiliščih za babice pristoji političnemu deželnemu oblastvu in na zadnji stopinji, ne prikrajševaje nadzorne pravice, ki gre v oziru zdravstvene policije ministrstvu za notranje stvari kot najvišemu zdravstvenemu oblastvu, ministrstvu za bogočastje in nauk, katero bo, če stvar tako nanesse, postopalo v porazumu z ministrstvom notranjih stvari.

Določila tega pravilnika je tudi tam, kjer se babice podučujejo na medicinskih vseučiliških fakultetah, uporabljati zmisloma v toliko, v kolikor se ne pokažejo kake premembe iz zveze tega poduka z medicinsko fakulteto.

§. 2.

Ravnateljstvo državnih učilišč za babice, ki niso v zvezi z medicinskimi fakultetami, je poverjeno dotičnemu deželnemu zdravstvenemu poročevalcu.

Na učiliščih za babice, ki so v zvezi z medicinskimi fakultetami, mora dekan medicinske fakultete prevzeti posle, odkazane v tem pravilniku ravnatelju učilišča za babice.

§. 3.

Poduk babic je brezplačen, in podučuje jih kakor teoretično, tako praktično za to postavljeni profesor (oziroma kak drugi s tem poverjen učitelj) s pomočjo pridodanih mu asistentov in šolskih babic v dotičnih deželnih jezikih.

Za praktični poduk se uporablja tisto porodno gradivo, ki je dano dotičnemu učilišču za babice na razpolaganje po meri posebnih dogovorov v deželni porodilnici in, kjer bi take ne bilo, drugači.

Dokler traja tečaj, je podučevati učenke tudi o krstu in zlasti o krstu v sili; o načinih, kako je podučevati o krstu v sili, se pridružujejo posebna ukazila.

§. 4.

V tečaj za babice se smejo vzprejemati ženske, ki še niso prekoračile 40. leto življenja in so, če so samice, dovršile 24. leto življenja.

Izjeme od tega dovoljuje politično deželno oblastvo po predlogu, ki ga ravnatelj stavi v porazumu s profesorjem (§. 23.).

§. 5.

Prosivke za vzprejem morajo predložiti svoj krstni ali rojstveni list, eventualno poročni list ali, ako so vdove, smrtni list svojega moža, nadalje po oblastvu potrjeno spričevalo o nravnosti, po uradnem zdravniku pristojnega političnega oblastva izdano spričevalo o zdravju in telesni sposobnosti, potem spričevalo o cepljenih kozah in eventualno o ponovno cepljenih kozah.

Prosivke za vzprejem, katere ne predložijo spričevala o ponovno cepljenih kozah, si morajo dati ponovno cepiti kože precej po vzprejemu.

§. 6.

Zastran vzprejema morajo prosivke, če ne morejo izkazati više stopinje omike s spričevali, opraviti pri profesorju eventualno v dvomnih primerih vpričo ravnatelja, vzprejemno preskušnjo, pri kateri morajo izkazati, da so zmožne učnega jezika v besedi in pismu in poznajo tudi osnovne nauke računstva.

Ustanoviti dalje segajoče zahtevke ali izjeme je pridržano političnemu deželnemu oblastvu v porazumu z deželnim odborom, zaslišavši ravnatelja in profesorja učilišča za babice.

§. 7.

Trajanje tečaja za babice ustanavlja ministrstvo za bogočastje in nauk v porazumu z ministrstvom notranjih stvari za vsako učilišče, in to navadno ne pod dobo petih mesecev.

Dokler traja tečaj, morajo učenke, v kolikor je to mogoče po krajnih razmerah, stanovati trajno, eventualno po določenih skupinah premenoma v deželni porodilnici, ki se rabi za poduk.

Učenki je ob začetku podučnega tečaja vročiti tiskan izvod službenih predpisov za babice.

Na vsakem učilišču za babice je poskrbeti za to, da se morejo, kolikor moči, vsako leto opravljati ponavljalni tečaji za babice.

Uredba teh ponavljalnih tečajev se vravnava s posebnimi določili.

§. 8.

Učenke, ki kažejo že med tečajem za babice, da so nesposobne za babiško službo, ali prelomijo hudo službene dolžnosti, sme ravnatelj po profesorjevem predlogu izključiti iz učilišča.

§. 9.

Med tečajem morajo opravljati učenke pri profesorju praktično-teoretične preskušnje, konci tečaja pa morajo opraviti „pripravljalno preskušnjo“. Ko prestanejo to, se smejo pripustiti k „strogi preskušnji“ (rigorozu), da dosežejo diplomu za babice.

Ako je uspeh pripravljalne preskušnje neugoden, sme profesor pozvati učenko, da naj, preden se oglasi k rigorozu, ali ponovi ves tečaj ali se pa udeležuje poduka za babice še neki čas, ki ga določi on.

§. 10.

„Stroga preskušnja“ (rigoroz) je teoretično-praktična in se opravlja pred komisijo, ki je sestavljena iz ravnatelja kot predsednika, profesorja in drugega preskuševalnega komisarja, katerega postavi ministrstvo za bogočastje in nauk v porazumu z ministrstvom za notranje stvari.

Ti komisiji je predložiti o vsaki kandidatinji izkaz, v katerem je zabeležena njena kvalifikacija (sposobnost) med učno dobo in pa uspeh vseh prejšnjih preskušenj in pa udeležbo učenke pri poduku o krstu v sili.

Vsaki ud preskuševalne komisije ima pravico, staviti kandidatinjam prašanja v mejah učne knjige, rabljene na učilišču za babice, in službenih predpisov za babice.

Na učiliščih za babice, ki so v zvezi z medicinsko fakulteto, se opravljajo stroge preskušnje pod predsedništvom dekana te fakultete. Dotični deželni poročevavec ima pravico, biti pri rigorozih.

§. 11.

Ravnatelj vzprejemlje oglase za stroge preskušnje in daje potrebno ukazilo zastran položbe odredbine.

On mora skrbeti za porazdelitev in zaračun došlih odredbinskih denarjev.

§. 12.

Ravnatelj določa dan in uro preskušenj in obveščja o tem ude preskuševalne komisije.

§. 13.

Posledek preskušnje porazreja vsaki ud preskuševalne komisije z ocenilom „odlično“, „zadostno“ ali „nezadostno“, iz česar se potem ugotovi vkupno ocenilo preskušnje po večini cenzur, ako ni kako ocenilo „nezadostno“.

§. 14.

Kadar slove večina glasov na ocenilo „nezadostno“, tedaj se mora kandidatinja še en ves tečaj uporabljati na učilišču po naredbah profesorjevih.

Kandidatinje, ki so dobile ocenilo „nezadostno“ samo od enega uda preskuševalne komisije, so dolžne, da se dajo po izprevidu preskuševalne komisije še en mesec ali več mesecev uporabljati na učilišču po naredbah profesorjevih in da opravijo potem pri dotičnem preskuševalcu, in to vselej vpričo predsednika preskuševalne komisije vnovično preskušnjo.

Tudi če je posledek te preskušnje ugoden, se ne more vkupno ocenilo glasiti več „odlično“. Nezadostni posledek te vnovične preskušnje je zvezan z nasledki, oznamenjenimi v odstavku 1. tega paragrafa.

Več kakor dvakrat ponavljati strogo preskušnjo ni dopuščeno.

§. 15.

Ravnatelj postavi posledke preskušnje na videž v zapisniku, ki ga je pisati o preskušnjah in v katerem je zaznamovati tudi izdatbo diplome in pa dan opravljene obljube.

§. 16.

Po opravljeni strogi preskušnji morajo kandidatinje storiti obljubo v roke ravnatelju, na kar se jim izdâ diploma.

Obljubo je storiti in diplomu izdati po priloženih obrazcih.

Pri izročbi diplome se izda potrjeni babici izvod službenih predpisov za babice, spisanih v dotičnem deželnem jeziku, čegar prejem mora potrditi babica z lastnoročnim podpisom na diplomu.

§. 17.

Za strogo preskušnjo, obljubo in izdatbo diplome je plačati odredbino 25 goldinarjev, od katerih dobi vsaki ud preskuševalne komisije 5 goldinarjev. Mimo tega gre ravnatelju in profesorju za opravo obljube, oziroma za oskrbovanje pisarniških poslov, katerim so zavezani, po 3 goldinarje, ostanek odredbine 4 goldinarjev pa je določen za izdatbo diplome (vštevši kolkovnino).

Oprostitve ali znižbe odredbine se urejajo za posamezna učilišča s posebnimi določili.

Pri vsaki ponavljalni preskušnji je odmeriti odredbino tako, da pripade na vsakega komisjskega uda polovica odredbinskega zneska, odkazanega mu zgoraj.

§. 18.

Ravnatelj zastopa učilišče za babice na zunaj ter je nadzira.

On mora odrediti, da se o pravem času razglasi začetek tečaja v deželnih jezikih tako v uradnem listu, kakor tudi na drugi primeren način.

§. 19.

Ne prikrajševaje področja oblastev, predpostavljenih dotični deželni porodilnici, izvršuje ravnatelj učilišča v porazumu s profesorjem disciplinarno oblast nad vsemi v nji nameščenimi zdravniki, babicami in drugimi služabniki in pa nad učenkami.

Odpustiti pa se smejo nameščeni zdravniki in šolske babice iz službe samo z odobrilo tistega predpostavljenega oblastva, katero jih je namestilo.

§. 20.

Ravnatelj učilišča ima pravico, dovoliti profesorju med trajanjem tečaja dopust do 14 dni, nameščenim zdravnikom in šolskim babicam v porazumu s profesorjem dopust nad 8 dni do enega meseca, toda to mora hkratu naznaniti višemu oblastvu. Daljši dopusti mimo dobe počitnic, ustanovljene za učilišče, potrebujejo odobrila ministra za bogočastje in nauk.

§. 21.

Ravnatelj učilišča mora dajati poročila in izkaze, predpisane po predpostavljenih oblastvih.

Sosebno mora ravnatelj po preteku vsakega tečaja predlagati ministrstvu za bogočastje in nauk izkaz o hoji v babiško šolo, katerega sestavlja profesor. Nadalje je priobčevati statistični osrednji komisiji na Dunaju izkaz, kateri mora obsegati:

- a) število podučnih ur na teden;
- b) jezik, v katerem se predava, ime in nameščenost učitelja;
- c) število učenek, njih narodnost in vero, posledek preskušanj, kake odpuste pred opravljeno preskušnjo, število izdanih spričeval, število ustanov;
- d) število asistentov in šolskih babic.

§. 22.

Profesor je neposredno podrejen ravnatelju učilišča, posredno pa deželnemu oblastvu, oziroma ministrstvu za bogočastje in nauk.

V upravnem in gospodarskem oziru se mora on ravnati po določilih, veljajočih v tem oziru za upravo v dotični deželni porodilnici.

§. 23.

Profesor odreja vpis za vzprejem sposobnih učenek v katalog in jim izdaje vzprejemnico, katero mora podpisati tudi ravnatelj.

Učenke, katerim je treba izpregledati starost, sme profesor, če so sicer sposobne, vzprejeti začasno.

§. 24.

Profesor je kot voditelj porodnega oddelka, odmenjenega za poduk, ne prikrajševaje dolžnosti, katerim je sicer zavezan v tem svojstvu, odgovoren za vse dogodke na tem oddelku.

On mora gledati na službo zdravnikov asistentov in babic, pridodanih mu za poduk, ter primerno nadzirati učenke.

On mora upravljati inventar učilišča in dajati račun o njega dotaciji.

§. 25.

Profesor predlaga pri ravnatelju učilišča razpis konkurzov za mesta asistentov in šolskih babic, v kolikor ni njih oddaja pridržana oblastvom, predstavljenim dotični deželni porodilnici.

§. 26.

Profesor ima pravico, dovoljevati nameščenim zdravnikom in šolskim babicam med trajanjem tečaja dopust do 8 dni, toda hkratu mora to naznanjati ravnateljstvu učilišča.

§. 27.

Nameščeni zdravniki in šolske babice so podrejene naravnost profesorju. Splošne upravne in bolniško-higijenske predpise morajo vselej natančno poznati in slušati, če bi ne bil profesor navzočen, kaka neposredna ukazila ravnateljeva.

§. 28.

Državno postavljeni asistenti, oziroma kot taki poslujoči zdravniki dotične deželne porodilnice morajo podpirati profesorja pri podučevanju in v njegovem svojstvu kot voditelja porodnega oddelka, odmenjenega za poduk, natančno izpolnjevati njegove naredbe in mu takoj naznanjati kake nepravilnosti, ki bi jih zapazili.

Sosebno morajo tudi po naredbah profesorja opravljati z učenkami ponavljalne preskušnje.

§. 29.

Asistentom, oziroma kot takim poslujočim zdravnikom dotične deželne porodilnice pristoji — ne prikrajševaje dolžnosti, ki jim sicer nastanejo v službi pri tem zavodu, kakor je pisanje vzprejemnih, bolniških in porodnih zapisnikov, izdaja popisov bolezni in kaj enakega — nadziranje službe učenek in pa tudi šolskih babic in strežnic na oznamenjem porodnem oddelku.

Oni morajo skrbeti, da se vzdrži mir in red v prostorih, odmenjenih za učilišče.

§. 30.

Asistenti, oziroma kot taki poslujoči zdravniki deželne porodilnice morajo profesorja ob njegovi nenavzočnosti namestovati po njegovem ukazilu v vodstvu porodnega oddelka, odmenjenega za poduk, eventualno tudi v podučevanju.

Asistent, kateri ima službo, je dolžan, nepretrgoma biti navzočen v učilišču. Ako bi bil prisiljen, je za kratek čas zapustiti, mora zanesljivo poskrbeti za to, da ga bo moči, če bi bilo treba, takoj poklicati in najti.

§. 31.

Za službo pri učilišču odmenjene (šolske) babice morajo, ne prikrajševaje dolžnosti, ki jim nastanejo v službi na deželni porodilnici, podpirati profesorja in pa zdravnike asistente pri njih zdravniških dolžnostih, vestno izpolnjevati njih ukazila in pa nadzirati in podučevati učenke, dokler bivajo te v učilišču.

§. 32.

Na asistente, nameščene pri učiliščih za babice iz državnih sredstev, se določila zakona z dne 31. decembra 1896. l. (drž. zak. št. 8 iz leta 1897.) in pa določila na njega podstavi izdanih, asistentov medicinskih fakultet se tikajočih izvršitvenih predpisov uporabljajo s to opomnjo, da namešča asistente po nasvetu profesorjevem ravnatelj učilišča, in da

izvršuje tudi v ostalem področje, odkazano profesorskim zborom, ravnatelj v porazumu s profesorjem.

§. 33.

Gledé nameščenja zdravnikov in babic na deželni porodilnici se uporabljajo za to veljajoči predpisi.

§. 34.

Izpremembe zgoranjih določil, ki bodo potrebne z ozirom na posebne razmere posameznih učilišč za babice, se pridržujejo ministrstvu za bogočastje in nauk v porazumu z ministrstvom za notranje stvari, opravivši kake potrebne razprave z udeleženi deželnimi oblastvi.

Gautsch s. r.

Latour s. r.

Diploma za babico.

Ravnateljstvo učilišča za babice v spričuje s tem, da je I. I. (rojena I. I.), rojena v, imajoča domovinstvo v, po predpisu hodila v tečaj za babice na tem učilišču, se potem podvrgla tam dne strogi preskušnji za babice pred postavljeno v to preskuševalno komisijo z $\frac{\text{zadostnim}}{\text{odličnim}}$ uspehom in izkazala s tem svojo sposobnost za izvrševanje babiškega posla tako, kakor ustreza predpisom.

Ker je ona storila predpisano obljubo pred podpisanim ravnateljem dne, ima pravico, na podstavi te diplome v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, zglasivši se po predpisu pri pristojnem oblastvu kraja, v katerem se naseli, izvrševati babiški posel po določilu vročenih ji službenih predpisov za babice.

Ravnateljstvo učilišča za babice v

., dne

I. I.,
profesor učilišča za babice
v

I. I.,
ravnatelj učilišča za babice v
in predsednik preskuševalne komisije.

S tem potrjujem, da sem pri svoji obljubi dobila en izvod veljajočih službenih predpisov za babice.

I. I.,
(svojeročni podpis babičin.)

(Opomnja na diplomii:)

Oglasila se je v redu za izvrševanje babiškega posla.

(Podpis političnega uradnega predstojnika, eventualno zabeležki dotičnih političnih oblastev.)

Obrazec za obljubo.

„Ker ste zadostili predpisanim pogojem v dosego diplome za babico, Vas pozivljam, pred menoj kot ravnateljem učilišča za babice v slovesno obljubiti, da boste nosečim porodnicam in otročnicam, h katerim Vas pokličejo na pomoč, in to ne gledé na imovinske razmere in nagrado, ki se Vam dá, enako zvesto in voljno pomagali s svojimi znanostmi kot babica, da boste pri tem točno in vestno izpolnjevali vse dolžnosti, katerim je babica zavezana po veljajočih zakonih in ukazih in pa posebno po veljajočih službenih predpisih za babice, in da se ne boste dali nikedar od teh svojih dolžnosti odvrniti po kakršnih koli ozirih.

Potrdite s tem, da mi sežete sedaj v roko, da boste vedno pomnili zvesto teh Vaših dolžnosti.“

(Na to mora kandidatinja govoriti za njim te besede:

„Kar se mi je ravnokar opomnilo in sem dobro razumela, obljubujem izpolnjevati.“)

„Izročam Vam tedaj diplomu, katera Vam daje pravico, se v izvrševanje svojega poklica kot babica oglasiti v redu pri pristojnem oblastvu, in pa en izvod službenih predpisov za babice, katerih določila Vam morajo biti pri izvrševanju svojega poklica v vodilo in katerih prejem mi potrdite s svojeročnim podpisom na diplomu.“

(Na to podpiše babica diplomu.)

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru,

izhaja v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Singerstrasse št. 26, tudi leta 1898. v nemškem, italijanskem, češkem, poljskem, maloruskem, slovenskem, hrvaškem in rumunskem jeziku.

Naročnina državnega zakonika znaša v vsaki teh osem izdaj za vse leto 1898. za en izvod — bodi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštine prosto — 4 gl.

Naročevati se je v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Singerstrasse št. 26, kjer se morejo naročiti tudi posamezni letniki in kosi državnega zakonika.

Naročilu je priložiti ob enem za nje pripadajoči znesek, ker se državni zakonik pošilja samó, če se je plačala prej naročnina zanj.

Kadar kupi kedó državnega zakonika eno celo desetletje ali še več desetletij na enkrat, tedaj stane v nemški izdaji:

desetletje od l. 1849. vštveši do l. 1858. 25 gl.	desetletje od l. 1869. vštveši do l. 1878. 16 gl.
„ „ „ 1859. „ „ „ 1868. 12 „	„ „ „ 1879. „ „ „ 1888. 20 „
vsa štiri desetletja od l. 1849. vštveši do l. 1888. pa stanajo 60 gl.	

V izdajah drugih jezikov stane:

desetletje od l. 1870. vštveši do l. 1879. 16 gl.	desetletje od l. 1880. vštveši do l. 1889. 20 gl.
desetletji od l. 1870. vštveši do l. 1889. pa staneta 30 gl.	

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo počenši z letom 1898. po teh-le cénah:

Letnik 1849. za 2 gl. 10 kr.	Letnik 1866. za 2 gl. 20 kr.	Letnik 1883. za 2 gl. 50 kr.
„ 1850. „ 5 „ 25 „	„ 1867. „ 2 „ — „	„ 1884. „ 2 „ 50 „
„ 1851. „ 1 „ 30 „	„ 1868. „ 2 „ — „	„ 1885. „ 1 „ 80 „
„ 1852. „ 2 „ 60 „	„ 1869. „ 3 „ — „	„ 1886. „ 2 „ 30 „
„ 1853. „ 3 „ 15 „	„ 1870. „ 1 „ 40 „	„ 1887. „ 2 „ 50 „
„ 1854. „ 4 „ 20 „	„ 1871. „ 2 „ — „	„ 1888. „ 4 „ 20 „
„ 1855. „ 2 „ 35 „	„ 1872. „ 3 „ 20 „	„ 1889. „ 3 „ — „
„ 1856. „ 2 „ 45 „	„ 1873. „ 3 „ 30 „	„ 1890. „ 2 „ 70 „
„ 1857. „ 2 „ 85 „	„ 1874. „ 2 „ 30 „	„ 1891. „ 3 „ — „
„ 1858. „ 2 „ 40 „	„ 1875. „ 2 „ — „	„ 1892. „ 5 „ — „
„ 1859. „ 2 „ — „	„ 1876. „ 1 „ 50 „	„ 1893. „ 3 „ — „
„ 1860. „ 1 „ 70 „	„ 1877. „ 1 „ — „	„ 1894. „ 3 „ — „
„ 1861. „ 1 „ 50 „	„ 1878. „ 2 „ 30 „	„ 1895. „ 3 „ 50 „
„ 1862. „ 1 „ 40 „	„ 1879. „ 2 „ 30 „	„ 1896. „ 3 „ 50 „
„ 1863. „ 1 „ 40 „	„ 1880. „ 2 „ 20 „	„ 1897. „ 7 „ 50 „
„ 1864. „ 1 „ 40 „	„ 1881. „ 2 „ 20 „	
„ 1865. „ 2 „ — „	„ 1882. „ 3 „ — „	

Letnik 1897. se bo dobival še le potem, ko se izdado tudi kazala.

Letniki 1870. vštveši do 1897. izdaj v drugih sedmih jezikih se dobivajo po tisti ceni, kakor dotični letniki nemške izdaje.

NB. Tisti kosi državnega zakonika, kateri celó niso došli naročniku ali pa so mu došli nedostatni, se morajo reklamirati (pooglašati) najdalje v štirih tédnih naravnost pri c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju, III., Rennweg št. 16.

Kadar poteče ta rok, tedaj se bodo izročevali kosi državnega zakonika samo proti plačilu prodajne cene (po kateri stane $\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, 1 kr.).

Ker so v nemški izdaji popolnoma dopolnjeni vsi letniki počenši od l. 1849. do 1897., v izdajah ostalih sedmih jezikov pa vsi letniki od leta 1870. vštveši do 1897., se more ne samó vsaki posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsaki posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.) dobivati počenši z letom 1898. iz založbe c. k. dvorne in državne tiskarnice; potemtakem je moči vsakemu, dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike, ter si vrediti liste po tvarinah.